

تعریف حسابداری:

دانشی است که با بکار گیری آن اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی و رویداد های دارای اثر مالی بر
موسسه ،

جمع آوری ، تجزیه و تحلیل ، اندازه گیری ، ثبت ، طبقه بندی ، تجمیع و تلخیص و گزارش می شود.

اول: حسابداری اطلاعات مالی را تجزیه و تحلیل و اندازه گیری می نماید

دوم: اطلاعات مالی پس از تجزیه و تحلیل باید ثبت و جمع آوری و طبقه بندی شوند

(ثبت در دفاتر روزنامه و طبقه بندی در دفاتر کل)

سوم: حسابداری اطلاعات مالی را تلخیص (خلاصه سازی) می کند.

خلاصه سازی در قالب صورت های مالی (در آینده توضیح داده می شوند)

چه موسساتی از حسابداری استفاده می نمایند؟

- موسسات خدماتی

- موسسات بازرگانی

- موسسات تولیدی

موسسات خدماتی:

خدمات را به مشتریان ارائه نموده و حق الزحمه دریافت می کنند. مانند وکالت، مشاوره، حمل و نقل و.....

موسسات بازرگانی

خرید و فروش انواع خاصی از مواد خام، کالا یا کالاهای فراوری شده و ساخته شده می پردازند. مانند کل فروشان و عمده فروشان و خرده فروشان.

موسسات تولیدی

تولید محصولات با استفاده از سرمایه انسانی و مواد اولیه و یا دانش فنی می پردازند.

موسسات و واحدهای اقتصادی کدامند و چگونه تقسیم بندی می شوند

موسسه واحدی است با نام مشخص و هدف معین در مالکیت بخش خصوصی و یا عمومی و یا ترکیبی از این دو و به فعالیت های انتفاعی و یا غیر انتفاعی می پردازد.

۱- طبقه بندی بر مبنای مالکیت:

موسسات بخش عمومی: در مالکیت و نظارت دولت و سازمان های دولتی. با هدف کسب سود و انتفاع و یا بدون کسب سود و انتفاع

وزارت خانه ها شهرداری ها و یا نیروهای انتظامی و نظامی، بانک ها و شرکت های تابعه.

۲- موسسات تعاونی

توسط عده ای از افراد حقیقی و یا حقوقی تشکیل می شوند و مالکیت تعاونی ها در اختیار اعضا می باشد.

۳- موسسات بخش خصوصی:

در مالکیت و مدیریت اشخاص حقوقی و حقیقی هستند به منظور انتفاع سود یا بدون قصد انتفاع و سود. میتوانند در مالکیت چند نفر باشند مانند شرکت های تضامنی، مسئولیت محدود و مراکز حقوقی و یا در مالکیت یک نفر باشند مانند واحدهای صنفی.

طبقه بندی موسسات براساس هدف آنها

- موسسات انتفاعی

توسط دولت یا چند شخص حقیقی و یا حقوقی به منظور کسب سود تاسیس می شوند.

- موسسات غیر انتفاعی

موسساتی که بدون قصد کسب سود و در راستای تامین منافع جامعه تاسیس می شوند.

شرکت های دولتی ، ملی شده و شهرداری ها که در مالکیت عمومی هستند و بصورت بازرگانی ارایه می شوند نمونه های موسسات انتفاعی هستند.

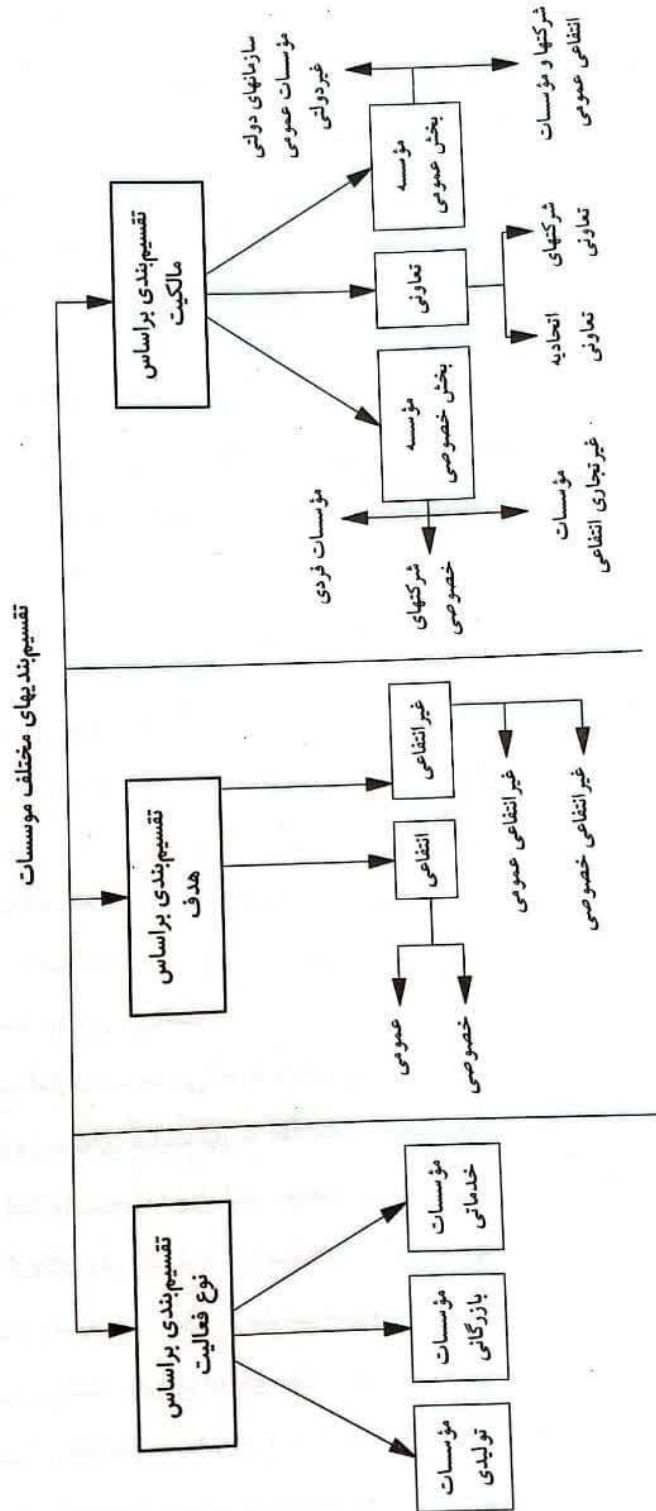
وزارت خانه ها ، تامین اجتماعی ، خیریه ، انجمن های علمی و فرهنگی جزو موسسات غیر انتفاعی هستند.

طبقه بندی موسسات بر اساس نوع فعالیت

- موسسات خدماتی

- موسسات بازرگانی

- موسسات تولیدی

استفاده کنندگان از اطلاعات و نتایج حسابداری

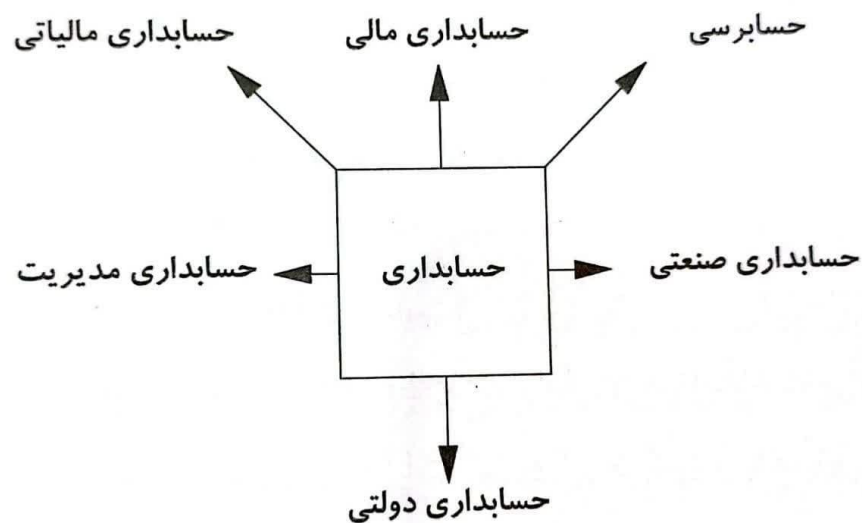
- استفاده کنندگان درون سازمانی

هیات مدیره ، مدیر عامل ، مدیران اجرایی، سرپرستان و ...

- استفاده کنندگان برون سازمانی

سرمایه گذاران، وام دهندگان، فروشندگان کالاها و خدمات برای خریدهای اعتباری ، مشتریان ، کارکنان دولت برای برنامه ریزیهای اقتصادی و غیره و

رشته ای تخصصی حسابداری کدامند

- حسابداری مالی :

سیستم مالی موسسات بازرگانی و انتفاعی که نتایج حاصل از آن در قالب صورت های مالی خلاصه و قابل استفاده می شود.

- حسابداری صنعتی

شرکتهایی که از یک سری منابع محصول تولید میکنند و به فروش می رسانند.

- حسابداری مدیریت:

حسابداری که در خدمت مدیریت و برنامه ریزی سازمانی باشد و به عبارتی برای مصرف کنندگان داخلی و درون سازمانی اطلاعاتی را فراهم می کند.

- حسابداری دولتی چیست؟

در خدمت دستگا های دولتی است برای اداره کشور و مالیات و غیره

اجزا و عناصر حسابداری

دارایی ها، بدهی ها، سرمایه ، درآمدها ، هزینه ها

دارایی ها:

تمامی اموال ، مطالبات و منافع متعلق به یک موسسه که در نتیجه معاملات ، عملیات مالی و یا سایر رویدادها ایجاد شده و قابل شناسایی است و دارای منافع آتی باشد .

مثال:

- نقد و بانک

پول نقد در صندوق ، موجودی های نقد بانک و چک های بانکی

- مطالبات (بدهکاران)

بدهکاران ما ، اسناد دریافتی ، سفته ای بانکی و چکهای آتی

- موجودی های جنسی و کالا

اجناس موجود که به قصد فروش ، تولید، یا مصرف در عملیات

سه دسته کلی:

○ مواد

○ موجودی کالا

○ ملزومات

- دارایی های ثابت و تجهیزات

اموال با دوام، که به قصد نگهدار بلند مدت مانند: زمین، ساختمان، ماشین آلات، اثاثیه و ... در این مورد باید دقت کنید که بعنوان مثال اثاثه یک دارایی است و دوما یک دارایی ثابت است.

بدهی ها

تعهداتی که موسسه در مقابل اشخاص و موسسات دیگر دارد.

از معاملات و رویداد های گذشته ناشی شده اند

و با پرداخت پول یا تحویل کالا یا انجام خدمات یا انتقال سایر دارایی های موسسه تسویه می گردند.

نمونه های بهی ها:

- بستانکاران

تعهدات موسسه است در اثر خرید های نسیه کالا و یا خدمات

- اسناد پرداختنی

بهی های ناشی از معاملات که برای آنها اسناد تجاری نظیر سفته یا برات صادر شده

- وام ها

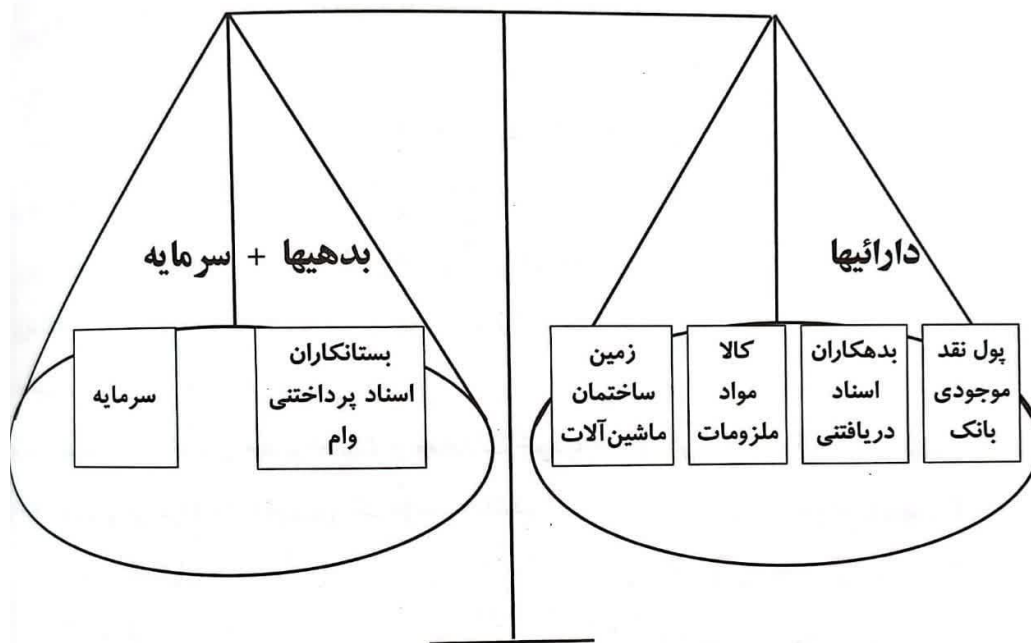
مبالغی که از بانک ها و موسسات گرفته می شود که در مدت معین باید اصل و بهره آن را پرداخت نمود.

سرمایه

حقوق مالی صاحب یا صاحبان سرمایه یک موسسه نسبت به دارایی های موسسه است.

از کسر کردن بدهی های یک موسسه از کل دارایی ها یا آن موسسه سرمایه بدست می آید.

مرکز مشاوره خدمات کار آفرینی فاخر اندیشان خرم رایا

ترازوی فوق را معادله حسابداری گویند

نکته:

معادله حسابداری اساس و پایه حسابداری است و در همه حال باید طرفین معادله باهم مساوی باشد.

$$\text{دارایی} = \text{بدهی} + \text{سرمایه}$$

درآمد چیست؟

بهای کالای فروش رفته یا خدمت انجام شده برای مشتریان

نتایج فعالیت های عادی یک موسسه در یک دوره مالی که به تحصیل وجه نقد یا افزایش سایر دارایی ها و یا کاهش بدهی ها منجر می شود

هزینه چیست؟

مخارجی نظیر: خرید مواد، کالا، دستمزد، اجاره که

باعث خروج وجه نقد یا کاهش سایر دارایی ها و یا افزایش بدهی های موسسه می گردد که منافع آتی ندارد.

با یک مثال قدم به قدم حسابداری را که تا به اینجا یاد گرفتیم دنبال می‌کنیم :

۱: شما شرکتی را افتتاح می‌کنید در همین حال خود حسابداری شرکت را به عهده می‌گیرید برای تأسیس شرکت خود مبلغ ۳۰۰۰,۰۰۰ ریال در بانک به عنوان حساب جاری و سرمایه اولیه افتتاح می‌کنید. معادله اصلی حسابداری چگونه خواهد شد؟

۲: ۵۰۰,۰۰۰ ریال از موجودی بانک خود برای کارهای ضروری به حساب صندوق شرکت می‌آورید معادله حسابداری چه تغییری می‌کند؟

۳: در قبال خرید یک ساختمان برای شرکت ۱۰۰۰,۰۰۰ ریال چک صادر کرده و به فروشنده می‌دهید معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

پاسخ: ۱۰۰۰,۰۰۰ ریال از بانک کم می‌شود و به جای آن دارائی جدیدی به نام ساختمان ایجاد می‌گردد.

دارائیها = بدهیها + سرمایه

۴: برای ساختمان شرکت مقداری ائانه که شامل میز و صندلی و لوازم آبدارخانه است به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال بصورت نسیه خریداری می‌کنید. معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

۵: بابت پرداخت بخشی از بدهی خود در ارتباط با خرید ائانه مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال طی چک از بانک پرداخت می‌نماید.
معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

راهنمایی
ائانه + ساختمان + صندوق + بانک = بستانکاران + سرمایه
۶: نیمی از ساختمان خود را به دلیل آنکه بزرگ می‌باشد به یکی از دوستان خود بصورت نسیه به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال می‌فروشید.
معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

راهنمایی
بدهکاران + ائانه + ساختمان + صندوق + بانک = بستانکاران + سرمایه
۷: در پایان سه ماهه اول عملیات خود بابت خدماتی که انجام داده‌اید مبلغ ۲۰۰۰,۰۰۰ ریال درآمد بصورت نقد دریافت می‌دارید.
معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

۸: در سه ماهه اول نیز بابت هزینه‌های آب و برق مصرفی ساختمان و دستمزد کارگر ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال از صندوق شرکت پرداخت می‌نماید.
معادله حسابداری چه تغییری خواهد کرد؟

دقت کنید هزینه و درآمد بصورت غیر مستقیم روی سرمایه تأثیر می‌گذارند

حال که تغییرات روی معادله حسابداری را یاد گرفتیم می‌توانیم نتیجه عملیات را در نهایت به شکل دیگری نشان دهیم در واقع معادله اصلی حسابداری نهایی را در پایان عملیات به شکل دیگری نشان می‌دهند که به آن ترازنامه گویند در ارتباط با ترازنامه نیز در ادامه صحبت خواهد شد. در حال حاضر به شکل ظاهری آن و ارتباط آن با معادله حسابداری دقت کنید.

ترازنامه	
دارائیا :	بدهیها :
نقد و بانک * ۲,۷۰۰,۰۰۰	بستانکاران ۲۰۰,۰۰۰
بدهکاران ۵۰۰,۰۰۰	
ساختمان ۵۰۰,۰۰۰	سرمایه ۴,۰۰۰,۰۰۰
اثاثه ۵۰۰,۰۰۰	
<u>جمع دارائیا ۴۲۰۰,۰۰۰</u>	<u>جمع بدهیها و سرمایه ۴۲۰۰,۰۰۰</u>

عزیزان تا به اینجا اطلاعات اولیه مورد نیاز یک حسابدار بصورت بسیار ساده بیان شد تمرینات زیر را انجام دهید تا مطمئن شوید مطالب را یاد گرفتید تا با هم دروس را ادامه دهیم.
* توجه داشته باشید که موجودی صندوق و بانک به عنوان نقد و بانک در ترازنامه گزارش می‌شود.